

1. uzdevums

1) Nominatīvā lietvārdiem mēdz būt galotnes -a, -e, -i, -o

2) Partitīvā lietvārdiem mēdz būt galotnes -ia, -eja, -oja

3) Izmaiņas galotnēs, pārejot no vienskaitļa nominatīvu uz daudzskaitļa partitīvu:

-e → -eja *vienmēr*

-o → -oja *vienmēr*

-i → -eja *vai* -ia

-a → -oja *vai* -ia

4) -i → -ia *vārdos kas sastāv no divām zilbēm, un pie tam NAV aizguvumi*

-i → -eja *pārējos gadījumos*

5) -a → -ia *vārdos kas sastāv no divām zilbēm, un kuriem pie tam saknē ir labializēts (tāds, kuru izrunājot, izstiepjās lūpas) patskanis (u, o, uo). [Risinātājam, protams, nav jāzina par labializētiem patskaņiem, tikai jāuzskaita „u”, „o” un „uo”]*

-a → -oja *pārējos gadījumos*

1. jautājums

blogi – **blogeja**

ovi – **ovia**

pallo – **palloja**

pitsa – **pitsoja**

pulla – **pullia**

pullo – **pulloja**

putki – **putkia**

rata – **ratoja**

taksi - **takseja**

kerto/kerta – kertoja

kola – kolia

lukko – lukkoja

nukke – nukkeja

talvi – talvia

2. jautājums

[**uo**] noteikti ir divskanis, jo citādi vārdi **ruoja** un **vuosi** sastāvētu no trim zilbēm, un tad tiem būtu citas galotnes daudzskaitļa partitīvā.

2. uzdevums

Vārdi, kuri jāiztulko, ir īpašvārdi (valstis un valodas), adaptēti toki pona valodas fonētikas ierobežojumiem. Adaptācija uz toki pona valodu notiek no tautas pašnosaukuma jeb endonīma, t.i. no tā, kā attiecīgo valodu/valsti sauc attiecīgajā valodā.

ma – valsts, zeme; **toki** – valoda.

1.jautājums

ma Lawi	Latvija
ma Losi	Krievija
ma Lowenki	Slovākija
ma Lowensina	Slovēnija
ma Lusepu	Luksemburga
ma Mesiko	Meksika
ma Motowa	Moldova
ma Potuke	Portugāle
ma Sumi	Somija
toki Epelanto	esperanto
toki Losi	krievu valoda
toki Netelan	nīderlandiešu valoda
toki Pelalusi	baltkrievu valoda

2.jautājums

ma tomo Paki i ma tomo lawa pi ma Kanse.	Parīze ir Francijas galvaspilsēta.
toki Inli i toki lawa pi ma Juke.	Angļu valoda ir pamatvaloda (<i>vai galvenā valoda, vai valsts valoda, utml.</i>) Apvienotajā Karalistē.

2.b. jautājums:

lawa - galvenais (tiek ieskaitīti arī līdzīgi vārdi pēc jēgas, kas neiet pretrunā ar to, ka «**lawa**+pilsēta» = «galvaspilsēta», «**lawa**+valoda» = «pamatvaloda»)

2.c. jautājums:

Tā kā Parīze (Paris) un Francija (France) satur "r" franču valodā, tad, balstoties uz pārējo uzdevuma materiālu, varētu gaidīt "**Pali**" un "**Lanse**" toki pona valodā, jo pārējos uzdevumā sastopamajos vārdos "r" pāriet uz "l", taču vārdos "**Paki**" un "**Kanse**" ir skaņa "k". Lieta tāda, ka "k" tiešām ir fonētiski tuvāks franču [uvulārajam (tādam, kas, prasti izsakoties, izklausās pēc rīkles skalošanas)] "r", nekā "l".

3.jautājums

Dažas no sistemātiskajam izmaiņām adaptējot vārdus toki pona valodas fonētikai:

1. Var pamanīt, ka toki pona valodā zilbēm mēdz būt struktūra vai nu „līdzskanis-patskanis”, vai nu „līdzskanis-patskanis-**n**”, vai nu vienkārši „patskanis” (un nekā citādi), t.i. zilbe var beigties tikai ar patskani, vai nu ar „**n**”, tāpēc

- no katra līdzskaņu klastera paliek tikai pēdējais līdzskanis un „**n**”, (ja „**n**” tur vispār bija)

- reducējas visi līdzskaņi vārda beigās, izņemot "**n**"

2. Toki pona valoda ir tikai 14 burti (un attiecīgi tikai 14 fonēmas, sk. piezīmēs uzdevumam), tāpēc daudzas skaņas no svešvalodām pāriet citās skaņās - tādās, kas eksistē toki pona valodā, un ir tuvākie pēc dažādiem skanējuma parametriem (b>p, v>w, r>l, uo>u utt.)

4. jautājums:

ma mama – dzimtene; **toki mama** – dzimtā valoda.

3. uzdevums

Sora valodā ir kombinēta skaitīšanas sistēma ar lielo bāzi 20 un mazo bāzi 12.

1	bɔy
2	bago
3	yagi
4	unʃi
5	mɔnlɔy
6	tuɖru
7	
8	tamʃi
9	tinʃi
10	
11	gəlmuy
12	miggəl
20	koʃi

Skaitļus no 13 līdz 19 reprezentē kā **miggəl-X** ($12+X$), kur $0 < X < 8$.

Sākot no 20 skaitļu reprezentē kā **A-koʃi B** ($20A+B$), kur $0 < B < 20$,
pie tam ja A ir 1, 2 vai 3, tad otrā zilbe no A tiek reducēta.

1. jautājums

yakoʃi bɔy = **61**

mɔnlɔykoʃi bago = **102**

unʃi = **4**

2. jautājums

38 - bɔkoʃi miggəl-tuɖru

73 – yakoʃi miggəl-bɔy

177 – tamʃikoʃi miggəl-mɔnlɔy

231 - gəlmuykoʃi gəlmuy

4. uzdevums

Vārdu kārtība: Subjekts - (netiešais objekts) – tiešais objekts – izteicējs.

Ja latviešu valodā subjekts ir vietniekvārds, tad kečvu valodā tas atspoguļojas tikai darbības vārda personu norādošajā galotnē. Personu vietniekvārdus izmanto tikai tiešā vai netiešā objekta pozīcijā.

Lietvārdu uzbūves pamatā ir stingra morfēmu secība:

[sakne]-[piederības sufikss]-[daudzskaitļa sufikss]-[tiešā vai netiešā objekta sufikss]-[taq]

(jebkuras daļas, izņemot sakni, var nebūt)

4) Darbības vārdu uzbūve:

[sakne]- [pagātnes sufikss, ja ir]-[personu norādošā galotne]

5) Pastāv šādas subjekta personu norādošās galotnes, kas vienmēr marķē darbības vārdu, pat ja teikumā ir subjekts, kas jau ir izteikts ar lietvārdu.

1.pers. viensk. (es) **-ni**

2.pers. viensk. (tu) **-yki**

3.pers. viensk. **-n**

1.pers. daudzsk. ekskluzīvs (mēs ar viņiem) **-yku**

1.pers. daudzsk. inkluzīvs (mēs ar tevi) **-nchik**

3.pers. daudzsk. **-nku**

6) Piederības sufiksi:

1pers. daudzsk. inkluzīvs (mūsu ar tevi) **-nchik-**

1pers. daudzsk. ekskluzīvs (mūsu ar viņiem) **-yku-**

7) Var pamanīt, ka piederības sufiksi lietvārdos sakrīt ar personu galotnēm darbības vārdos.

8) Pārējo morfēmu nozīmes:

-kuna- daudzskaitlis

-wan- "kopā ar"

-ta- apzīmē tiešo objektu

-taq izsaka brīdinājumu vai bažas (der jebkurš apraksts, kas parāda, ka uzdevuma risinātājs ir izpratis jēgu, piem. „negatīvs notikums tagadnē vai nākotnē”)

-rqa- pagātnes sufikss

9) personu vietniekvārdi (tiek locīti tāpat kā lietvārdi):

qan tu

pay viņš

qan-kuna jūs

pay-kuna viņi

10) Dažas no darbības vārdu saknēm iespējams izmantot kā lietvārdus (zagt-zaglis "**suwa**", ēst-ēdiens "**mihu**", skriet-sacīkste "**phawa**")

Atbildes:

1. uzdevums

10. **Qan-ta muna-ni.**

Es tevi mīlu.

11. **Kincha-yki-ta-taq wasi-n-wan paka-nku.**

Viņi posta tavu žogu kopā ar viņa māju.

12. **Qurpa-nku-kuna pay-wan suwa-nku.**

Viņu viesi zog kopā ar viņu.

2. uzdevums

13. Mēs (es un tu) pietuvojāties viņiem.

Pay-kuna-ta achhuyku-rqa-nchik

14. Viņa zaglis zog.

Suwa-n suwa-n

15. Viesis pazuda kopā ar naudu.

Qurpa qullqi-wan chinka-rqa-n

16. Viņam patīk mūsu (mana un tava) sacīkste.

Phawa-nchik-ta muna-n

17. Kalnu lauvas posta tavu māju.

Puma-kuna wasi-yki-ta-taq paka-nku